

דו"ח סיכום תכנית

"בית בטוח" לאנשים עם מוגבלות הגרים בקהילה

פעילות תיקונים והתאמות בטיחותיות בדיור לנכים 2009 - 2010

רונית גולדינר

ראש תחום חיים עצמאיים, אגף נכויות ושיקום, ג'וינט ישראל

תשרי תשע"א, ספטמבר 2010

עבורנו, אנשי המקצוע המבקרים תכופות בבתי הנכים וחשים חוסר אונים נוכח המצב התחזוקתי הירוד של חלק מהדירות בהן מתגוררים הנכים ומשפחותיהם, היוותה התוכנית הזדמנות לשפר, בטווח זמן קצר, את התשתית הפיזית, את תחושת הבטיחות האישית של הדיירים ואת איכות החיים של 100 נכים. בנוסף, נוצלה התכנית להבניית מודל ארגוני, מקצועי ומימוני שיהווה בסיס להרחבת התוכנית למאות רבות של נכים הנזקקים לשיפוצים והתאמות, בהינתן המשאבים הנדרשים למשימה חשובה זאת.

לתוכנית היו שותפים רבים אשר כולם התמסרו לעשייה בשטח והראו מחויבות לאורך כל הדרך עד להשלמת התוכנית בתום שנה. תודתי לכולם:

לקרן משפחת סיקו שבזכות נדיבותה התאפשר להוציא התוכנית אל הפועל ובכך לשפר מאוד את איכות חייהם של הנכים ובני משפחותיהם, וכן לגדעון הרשר מאגף קשרי חוץ בג'וינט ישראל שיצר את הקשר בין התורמים לאגף.

לשותפינו בחברות המשכנות עמידר ועמיגור אשר השתתפו הן במימון התוכנית והן בהפעלתה, תוך כדי התחשבות בצרכים ובבקשות שעלו מהשטח. תודה מיוחדת לויקטור סבן, מנהל אגף הרווחה בחברת עמידר, לאיציק אברהמי מנהל הנדסה בעמידר ולגבי אברג'יל מנהל עמיגור סניף הדרום על שיתוף הפעולה ותרומתם להצלחת התוכנית.

לשותפינו בעמותות ובארגונים בשטח אשר סייעו לממש את התוכנית הן בהיבטים הלוגיסטיים השונים והן בתמיכתם בעובדים מטעמם אשר פעלו בתוכנית במשך השנה. הארגונים הם: עמותת גוונים, עמותת גיל-עוז, עמותת מטב, עמותת שיוויון וצדק לנכים וחברת עמלסיעודית.

לעובדי מחלקות הרווחה ברשויות המקומיות על תשומותיהם המקצועיות בהבנת צרכיהם של הנכים. במיוחד למירי בן זיקרי לוי, מנהלת מדור שיקום בעיריית באר שבע, על מעורבותה הרבה, ולניצה דינור רכזת "קהילה נגישה" בשדרות ובדרום על הליווי בשטח ועל גיוס מתנדבים לתוכנית.

לצוות עמותת מילבת ובמיוחד לנורית איבניצקי, מרפאה בעיסוק, שסייעו באיבחון הצרכים להתאמת עזרים.

למפקח הבנייה אברהם אבוקרט שעצותיו הטובות וההכוון המקצועי שנתן, הניחו את התשתית עבורנו לקבלת החלטות מושכלות לגבי סדרי עדיפות ותקציב נדרש בתיקונים המתוכננים.

למבצעת סקר המשוב יעל גורן, אשר ביקרה בבתיים בהם בוצעה התוכנית, ראייתה את הנכים והשכילה לאגם את המידע שנאסף למסמך מלמד אודות חשיבות התוכנית לנכים.

תודה מיוחדת לצוותי הקהילות התומכות שנרתמו לתוכנית והשתתפו באופן פעיל ומסור בכל שלב ושלב בתוכנית והוכיחו שוב כי הם המפתח המנצח להפעיל שירותים ותוכניות חדשות על הפלטפורמה של קהילה תומכת חיים עצמאיים לנכים. בבאר שבע: שרית נאמן-נחמיה וגדעון כהן; בשדרות: חיה קופלד, יעקב וייץ ונטלי לזמי; ובבית שאן ועמק המעינות: צביקי וייל, ברוך סובול ושמעון בוזגלו.

ולסיום תודה לתמרה ברנע, מנהלת אגף נכויות ושיקום בג'וינט ישראל ולרונית רבי בן שטרית העוזרת האדמיניסטרטיבית באגף, על התמיכה בתוכנית לאורך כל הדרך וליפעת שחק על עצותיה הטובות בעריכת הדו"ח.

רונית גולדינר, ראש תחום חיים עצמאיים, אגף נכויות ושיקום, ג'וינט ישראל

מבוא

פרק א – הרקע לתכנית, שלבי הביצוע, אופן הביצוע

פרק ב – סיפורים אישיים ותמונות מהשטח "לפני ואחרי"

פרק ג – סקר משוב לקוחות

פרק ד - מסקנות ולקחים

נספחים

נספח 1 - מידע על מועמד לפרויקט – טופס למילוי על ידי גורם מפנה (עו"ס רווחה, אחות קופ"ח)

נספח 2 - מכתב למשפחה לקראת בדיקת צרכים בביקור בית

נספח 3 - שאלון לסקר דירה

נספח 4 - קריטריונים למיון מועמדים לפרויקט

נספח 5 - פרוטוקול הדן בהצעות ומשקף את תהליך קבלת ההחלטות

נספח 6 - הצהרת הדייר לגבי הסכמתו להשתתפות עצמית בתשלום

תכנית "בית בטוח לאנשים עם מוגבלות הגרים בקהילה" נועדה לשפר את התפקוד העצמאי, את הבטיחות, את הביטחון האישי ואת איכות החיים של נכים ובני משפחותיהם, הגרים בדירותיהם בקהילה, באמצעות תיקון תקלות בתחזוקת הבית, שיפור תשתיות פיזיות רעועות ומסוכנות והתקנת עזרים מסייעים. בנוסף, מהווה התוכנית פיילוט לתכנית רחבה יותר בעתיד אשר תתן מענים בתחום זה לנכים רבים אשר זקוקים לכך.

התוכנית התאפשרה תודות לתרומה שניתנה לג'וינט על ידי קרן משפחת סיקו בסך של \$75,000 שנועדה לסייע לתושבים בפריפריה במצבי חירום. נוספה לתרומה השתתפות עצמית של הדיירים ושל חברות משכנות ציבוריות (עמידר ועמיגור).

תוכנית "בית בטוח" תוכננה ונוהלה ע"י אגף נכויות ושיקום בג'וינט ישראל בשנת תש"ע (מאוגוסט 2009 ועד אוגוסט 2010) בארבעה ישובים: באר שבע, שדרות, בית שאן והמועצה האזורית עמק המעיינות. היא נתנה מענים למעל **100** משפחות שאחד מבני המשפחה היו בעל נכות. **35** משפחות נוספות קיבלו סיוע בהתקנת אביזרי עזר, התקנת מזגן ומאווררים. במהלך השנה בה הופעלה התוכנית, שולבו בהפעלתה עובדים של חברות משכנות, צוותי קהילות תומכות לנכים, מרפאים בעיסוק מעמותת מילב"ת, עובדי ומתנדבי עמותות שונות שפועלות בישובים אלו ועובדי שירותי הרווחה העירוניים.

התוכנית, נעזרה בניסיון שנרכש בג'וינט ישראל בתוכניות "בשיבה טובה" המופעלת על ידי אשל ו"משעול" המופעלת על ידי האגף לשילוב עולים. התכנית היתה מובנית בהתאם לתקציב והתקשרויות פורמליות, אך יחד עם זאת התפתחה תוך כדי הפעלתה. בעקבות זיהוי צרכים שונים מהשטח ודגשים יחודיים לנכים, זיהו גורמים שונים בשטח את הפוטנציאל בתוכנית לגרום לשינוי ולשיפור משמעותי באיכות חייהן של משפחות רב בעייתיות ונרתמו לתוכנית בהתלהבות, ביצירתיות ובגיוס משאבים נוספים.

המשפחות להן סייעה התוכנית, הינן מעוטות יכולות ובנוסף מאופיינות בהעדר משאבים משפחתיים ואישיותיים להתמודד ולפעול בעצמן למען שיפור איכות חייהן. משפחות של בודדים נעדרי כל רשת תמיכה משפחתית או חברתית, משפחות חד הוריות בהן ההורה הוא בעל הנכות הקשה, משפחות רב בעייתיות וכאלו שהן לאחר טראומה על רקע מצב בטחוני.

למשפחות אלו, היתה התוכנית נקודת אור שסייעה להן לשפר את התשתית הפיזית של מגוריהן הן בביצוע התיקונים ו/או בהתאמת אביזרי עזר המותאמים לנכות ומחזקים את תחושת הביטחון והעצמאות בבית.

כך לדוגמא, **במשפחת נ.** בה אב המשפחה נכה המרותק לכסא גלגלים ועיוור, האם בעלת לקות קוגניטיבית ותפקודית ולהם שני ילדים קטנים מצאנו את ארון החשמל בחלל הכניסה לבית שבור, כל החוטים משתלשלים ומהווים סכנה בטיחותית ממשית לכל יושבי הבית. באמצעות התוכנית הוחלף ארון החשמל.

בבית אחר, מתגוררת **ד'** בודדה בעלת נכות נפשית ופיזית. בכניסה לביתה המרצפות שבורות ובנוסף נפער בור אליו ניקוו מי הגשמים. ד' לא יכלה לצאת מפתח הבית. כל פניויתה לרשויות לפתור את הבעיה לא נענו. צוות התוכנית ערך במקום ביקור בית ואף שעלות התיקון היתה גבוהה יחסית נרתמו כל העושים במלאכה לפתור את הבעיה. בכך אפשרה התוכנית נגישות, עצמאות ובטיחות לד' ביציאתה מהבית. "לא יכולתי לצאת מהבית, בגלל הבור הענק בפתח הבית ובגלל המרצפות השבורות, אני בודדה ואין לי ילדים או בן זוג, זעקתי לעזרה והשכנים כעסו עלי בשל כך, עד שבאו גדעון אב הקהילה והצוות של עמידר וריצפו מחדש את השביל והכניסה לביתי. מאז אני חשה כמי שיצאה מהכלא..."

"אל הבית שלי הגיעו המתקנים ממש לפני החגים וצבעו מחדש את החדרים" מספר **ש.** הילדים הגיבו בשמחה גדולה. לא היינו יכולים לעשות את זה לבד בגלל הקושי הפיזי שלי ובגלל המצב הכלכלי, הסיוע הזה היה מאוד חשוב לנו"

ל. נכה תאונת עבודה, מתקשה בניידות, מטפל בשני ילדיו הקטנים בעוד אשתו עובדת לפרנסת המשפחה. "עשו לנו שיפוצים וצבע חדש בבית ובקרוב אקבל מתקן הליכה איתו אוכל להסתובב בבית ובעיקר להגיש לילדי אוכל בשובם מבית הספר ומהגן". הדוגמאות הנ"ל משקפות במעט את חשיבותו של המיזם הניסיוני "בית בטוח" לאנשים עם מוגבלות.

סקר משוב שבוצע עם סיום התוכנית מצביע על שביעות רצון מהתוכנית וכן נתן חיזוק לשילובם של אבות קהילה תומכת בתהליך ובליווי התוכנית בשטח. עיקרי ממצאי הסקר:

- לפרויקט היתה חשיבות רבה בשיפור איכות החיים של הנכים ובתחושת הביטחון בבית.
- רובם הביעו שביעות רצון מהתיקונים שבוצעו, מאיכות העבודה ומהיעילות שבה בוצעו.
- כולם שיבחו את אבות קהילה על הליווי שנתנו בעת ביצוע התיקונים. מאוד מעריכים את תרומתם ומסירותם.

התוכנית פעלה בשלושה מישורים עיקריים:

- א. **תיקונים בתשתיות פיזיות של הבית** – במערכות החשמל והמים של הדירה ותיקונים בריצוף, החלפת מטבחים ועוד.
- ב. **תיקונים בתחום הבטיחות בבית** – החלפת ארונות חשמל, התקנת דלתות בטיחותיות חדשות והחלפת חלונות שבורים.
- ג. **התאמת אביזרי עזר שונים לבעלי הנכות והתקנתם כגון:** התקנת מאחזים (ב-30 דירות), רכישת כסאות ומושבים לאמבט, החלפת תאורה אצל כבדי ראייה, פיתוח אביזרי עזר ייחודיים מותאמים לנכות כגון עגלת הגשה ועוד.

הדוח שלהלן נועד לדיווח לגורמי המימון השונים, על אופן השימוש במשאבי התוכנית, לשימור הידע ולהכנת תשתית להרחבת הפעילות בעתיד.

הדוח פותח בתיאור הרקע לתכנית; מפרט את הפעלת התכנית על שלביה השונים; משתף את הקורא בסיפורים אישיים ותמונות מהשטח "לפני ואחרי" ביצוע התיקונים וההתאמות; מציג ממצאי סקר משוב שנערך בסיום התכנית; ומצביע על לקחים ומסקנות. הדוח כולל גם נספחים (טפסים, שאלונים ועוד) שהוכנו עבור התכנית ושימשו את אנשי המקצוע השונים בכל שלבי הפרויקט.

פרק א – הרקע לתכנית, שלבי הביצוע ואופן הביצוע

א. תמצית התכנית

תכנית "בית בטוח לאנשים עם מוגבלות הגרים בקהילה" נועדה לשפר את התפקוד העצמאי, את הבטיחות, את הביטחון האישי ואת איכות החיים של נכים ובני משפחותיהם, הגרים בדירותיהם בקהילה, באמצעות תיקון תקלות בתחזוקת הבית, שיפור תשתיות פיזיות רעועות ומסוכנות והתקנת עזרים מסייעים, בעלות כוללת של עד 3,500 ₪ למשפחה.

ב. הרציונל לתכנית

אוכלוסיית האנשים המבוגרים (21 – 65) עם מוגבלות בינונית וקשה מונה בישראל כ-400,000. מתוכם, כ-220,000 מקבלים קצבאות נכות מהמוסד לביטוח לאומי. שליש, כ-70,000 ממקבלי הקצבאות חיים מתחת לקו העוני.

מביקורים שערך צוות אגף נכויות ושיקום בשנים האחרונות בבתי נכים, מדיווחים של אנשי מקצוע בועדות מקצועיות של הפרויקטים השונים ומסקר צרכים שנערך בקרב אנשים עם מוגבלות עולה כי קיימים ליקויים רבים בתשתית הפיזית של דירות רבות של נכים הגרים בקהילה וכי יכולת הנכים, בני המשפחה ואנשי המקצוע להתמודד עם הנושא מוגבלת. הסובל העיקרי מכך הוא האדם הנכה, שהמוגבלות האישית שלו מוחרפת מהשילוב של הנכות, והמכשולים והסיכונים בסביבתו הפיזית הקרובה. מצבי החירום המתמשכים ברחבי הארץ ובמיוחד בצפון הארץ ובדרומה חייבו את הנכים לשהות זמן ממושך יותר מהרגיל בדירותיהם והלחץ בגין סוגיית התשתית הפיזית החרף.

בין הסיבות למצב התחזוקתי הירוד:

- היעדר יכולת למצות את זכאותם מול גופים ציבוריים משכנים שאמורים לתת מענים לחלק מצרכים אלו;
- חוסר יכולת כלכלית לבצע תיקוני בית והתאמות הנדרשות לסוגי הנכויות השונים כגון: מאחזים, התקנת אור חזק, התקנת רמפה, התאמה בסיסית במטבח;

- חוסר יכולת פיזית (בגלל הנכות), לבצע תיקונים קלים בתחזוקת הבית;
- חוסר מודעות לאפשרויות השונות הן בכל הקשור לתיקונים קלים בבית והן באביזרי העזר היכולים לשפר את איכות חייהם;
- חוסר מוטיבציה על רקע הנסיבות הנ"ל. אצל רבים מהנכים הבחנו בחוסר אמון ביכולת שלהם לשנות את תנאי חייהם בבית בו גרים.

ג. מטרות התכנית

1. לשפר את התפקוד העצמאי, את הבטיחות ואת הביטחון האישי של נכים ובני משפחה, הגרים בדירותיהם בקהילה, באמצעות:
 - תיקון תקלות ותשתיות פיזיות רעועות ומסוכנות והתקנת עזרים מסייעים.
 - חיזוק יכולות הנכה להתמודד למימוש זכאותו מול הגורמים המשכנים.
 - העלאת הדימוי העצמי של הנכה על ידי העלאת איכות החיים ושימוש באביזרים שונים המקנים יותר ביטחון ועצמאות בחיי היומיום.
2. לבנות דגם של שתוף פעולה ואיגום משאבים בין גורמים עירוניים, חברות משכנות וגורמי התנדבות, שיכול לקדם את הנושא בהיקף רחב יותר בעתיד.

ד. השלבים בהפעלת התכנית

1. ביצוע סקר ראשוני
2. בחירת הישובים לתוכנית
3. צעדים בהפעלת התכנית, קביעת יעדים ושלבי הביצוע
4. מימון/תקציב התוכנית
5. חוזים והתקשרויות
6. ביצוע התוכנית בשטח

ד1. ביצוע סקר ראשוני

בשלב ראשוני להפעלת התוכנית בוצע סקר ראשוני למיפוי צרכים. נבנה שאלון (ר' נספח 3) למיפוי הצרכים. הסקר המדגמי נערך בבתיהם של 43 נכים החברים בארבע קהילות תומכות לנכים. מטרת הסקר לקבל אומדן של צרכי הדיירים בתחום תחזוקת הדיור התקין והבטוח ולהעמיק את ההבנה במשמעות שלהם. את שאלון הסקר מילאו "אבות הקהילה", הבקיאים בנושאי תחזוקה, תוך כדי ביקור בדירות הרלוונטיות. מהממצאים עלה כי ישנם **בתיים במצב קשה במיוחד**, בהם הזנחה והתפוררות בכל התחומים.

הבעיות העיקריות שעלו מהסקר:

- ✓ רצפות ומדרכות שבורות
- ✓ קירות מתפוררים
- ✓ אינסטלציה דולפת וחלודה
- ✓ חלונות ותריסים שבורים ודלתות שלא נפתחים או שלא נסגרים
- ✓ טרמיטים ורטיבות בקירות ובתקרה
- ✓ שקעים חשופים של חשמל
- ✓ העדר תאורה הולמת
- ✓ ריהוט שבור: מטה, שולחן, כסאות, ארונות
- ✓ מטבח ללא ציוד תקין ומסוכן
- ✓ מקלחות לא מותאמות
- ✓ העדר מעקי בטחון
- ✓ קשיי ניידות בגלל דלתות צרות מדי
- ✓ היעדר אמצעי חימום לחורף או קירור לקיץ במיוחד בבאר שבע ובבית שאן
- ✓ כמחצית מהדירות הוגדרו ע"י הסוקרים כ"מטונפות ומוזנחות" בצורה קשה

ד2. בחירת היישובים לתוכנית

לאור ממצאי הסקר הוחלט כי התוכנית תבוצע ביישובים בהם בוצע הסקר ואשר הממצאים הצביעו על בעיות אקוטיות שיש לתת להן מענה. בנוסף, הוחלט לבצע התוכנית גם בשדרות שהיתה שנים תחת מתקפת הקסאמים והיו דייווחים מצוות קהילה תומכת לנכים שמצב תשתיות הדירות בעיר ירוד.

היעדים בכל ישוב: באר שבע (50 דירות) בית שאן ועמק המעינות (25 דירות) ושדרות (25 דירות). התוכנית עמדה ביעדים.

ד3. צעדים בהפעלת התוכנית, קביעת יעדים ושלבי הביצוע

התוכנית לוותה על ידי ועדת ההיגוי הארצית של קהילות תומכות חיים עצמאיים לנכים. ועדה זו מורכבת מנציגי משרד הרווחה והשירותים החברתיים ומשרד הבריאות, המוסד לביטוח לאומי, קרן טאובר, ג'וינט ישראל וכן צוות המחקר שביצע מחקר הערכה על קהילות תומכות.

הצעדים בהפעלת התוכנית

1. גיוס מפקח בנייה - בעל רקע וניסיון בתחום שיפוץ ובנייה, לליווי מקצועי למנהלת התוכנית מטעם הג'וינט.
2. רתימת אבות קהילה תומכת לנכים בישובי התוכנית - אבות הקהילה הם אנשי השטח המלווים ומפקחים מקרוב על ביצוע התוכנית לרבות: ליווי נציגי החברות המשכנות ועובדי העמותות לביקורי בית למיפוי צרכים, ליווי הקבלנים המבצעים, פתרון בעיות שונות, גביית השתתפות העצמית ועוד.
3. בניית שותפות עם החברות המשכנות עמידר ועמיגור
רבים מדיירי החברות המשכנות שייכים לאוכלוסיה המאופיינת במצב כלכלי נמוך ולפיכך הוצע לחברות אלו לשתף פעולה והן נענו בחיוב.
עקרונות השותפות עליהן הוסכם במשותף:
 - החברות יבצעו באמצעות עובדיהן וקבלנים עימן יש להם חוזים את: מיפוי הצרכים, הערכת העלויות וביצוע העבודות בשטח.
 - החברות ישתתפו בעלות התיקונים בכל דירה שבבעלותן בשיעור של 50%. כמו כן לא תהיה השתתפות עצמית של הדיירים.
 - ההחלטה לגבי מה יבוצע בכל דירה תתקבל בצוות ההיגוי הישובי.
 - בשותפות עם חברת עמידר היה ממד ניסיוני וחדשני לגבי חברת עמידר, שהחליטה לראשונה לבצע תיקונים בבתים שהם בבעלות פרטית ולא בבעלות עמידר. לצורך כך הוסדרו בין הג'וינט ובין עמידר נהלים כגון: ליווי נציג עמידר לביקור בית, הסדרת אחריות הפיקוח ועוד, כל אלו באו לידי ביטוי בחוזה שנחתם עם חברת עמידר. מבחינת הג'וינט היתרונות הינם: חברת עמידר בעלת ניסיון רב בביצוע תיקונים בבתים ברמת תחזוקה ירודה, לחברת עמידר יש חוזים קבועים עם קבלני ביצוע שמבוססים על מכרזים שנתיים, מחירי הקבלנים אינם גבוהים, הפיקוח המקצועי של עמידר על הקבלנים מובנה והדוק.

4. בניית שותפות עם עמותות מקומיות לניהול התוכנית ברמה הישובית
התוכנית פעלה בארבעה ישובים, בשלושה אזורים. בכל אזור נבנתה שותפות עם עמותות מקומיות, אשר להן יש ניסיון במתן שירותים לנכים בקהילה. העמותות אחראיות לניהול השוטף של ועדות ההיגוי הישוביות, לעריכת חוזים עם מבצעי העבודות, לביצוע תשלומים ולפיקוח מקומי. העמותות עימן נבנתה שותפות:

- בבאר שבע – עמותת שיוון וצדק לנכים ועמותת מטב
- בשדרות – עמותת גוונים
- בעמק המעיינות ובבית שאן – עמותת גיל-עוז

5. בניית שותפות עם עמותת מילבת

התאמת עזרים מסייעים לתפקוד יום יומי ולשיפור הבטיחות היתה מרכיב מרכזי בתכנית שנועדה לאנשים עם מוגבלות, ונבנתה יחד עם אנשי המקצוע של מילבת. הפעילות כללה:

- מיפוי צרכים בתחום אביזרי העזר – נערכו ביקורי בית של מרפאה בעיסוק מטעם מילבת בליווי איש צוות של קהילה תומכת גם למטרת למידה. ביקורי הבית נערכו אצל בעלי נכויות שונות.
- מתן הדרכה לצוותי הקהילות, לנכים ולבני משפחותיהם למימוש זכויות לאביזרי עזר מול משרד הבריאות וקופות החולים.
- מתן המלצות לגבי אביזרי עזר הנדרשים לפי הצרכים שמופו ורכישתם.
- הדרכת הצוותים לגבי התקנת אביזרי העזר וכן מתן מידע אודות אביזרי עזר חדשים שפותחו לאחרונה ועשויים להתאים למגוון נכויות.

6. בניית צוותי היגוי ישוביים

יו"ר ועדת ההיגוי הישובית הוא נציג מטעם שירותי הרווחה ברשות המקומית, על בסיס התפיסה שהאחריות לרווחת התושבים היא בידי הרשות המקומית והאחריות לרווחת האוכלוסיות החלשות היא באחריות שירותי הרווחה בישוב. שותפים נוספים: עמותה/חברה המפעילה את קהילה תומכת, המפקח המקצועי שגויס על ידי הג'וינט, נציג החברה המשכנת בישוב, אב קהילה התומכת ומנהלת התוכנית מטעם הג'וינט.

תפקידי צוות ההיגוי:

- קביעת נהלי עבודה מול החברות המשכנות אשר היוו בסיס לכתיבת החוזים עם החברות המשכנות
- קביעת הנחיות לגבי הפניות לאוכלוסיית היעד
- קביעת קריטריונים למיון ההפניות, קביעת סדר עדיפות, דיון בחריגים

- דיון בהצעות לתיקונים שמובאות על ידי הקבלנים ו/או החברות המשכנות וקבלת החלטות לגבי אלו מההמלצות מבצעים, אלו המלצות לא יבוצעו במסגרת תוכנית זו.
- יציאה משותפת לשטח לראות מקרוב סוגיות ובעיות מורכבות שיש לקבל עליהן החלטה חריגה מסיבות שונות: היקף התיקונים הנדרש, מצב סוציו-אקונומי של המשפחה, (לעיתים המצב הכלכלי היה כה ירוד שהועדה נתבקשה לא לגבות השתתפות עצמית מהדייר ולעיתים גבוה כך שאולי אין הצדקה להשתמש בכספי התרומה לסייע במקרה זה), מורכבות הנכות ועוד.

ד4. מימון התוכנית

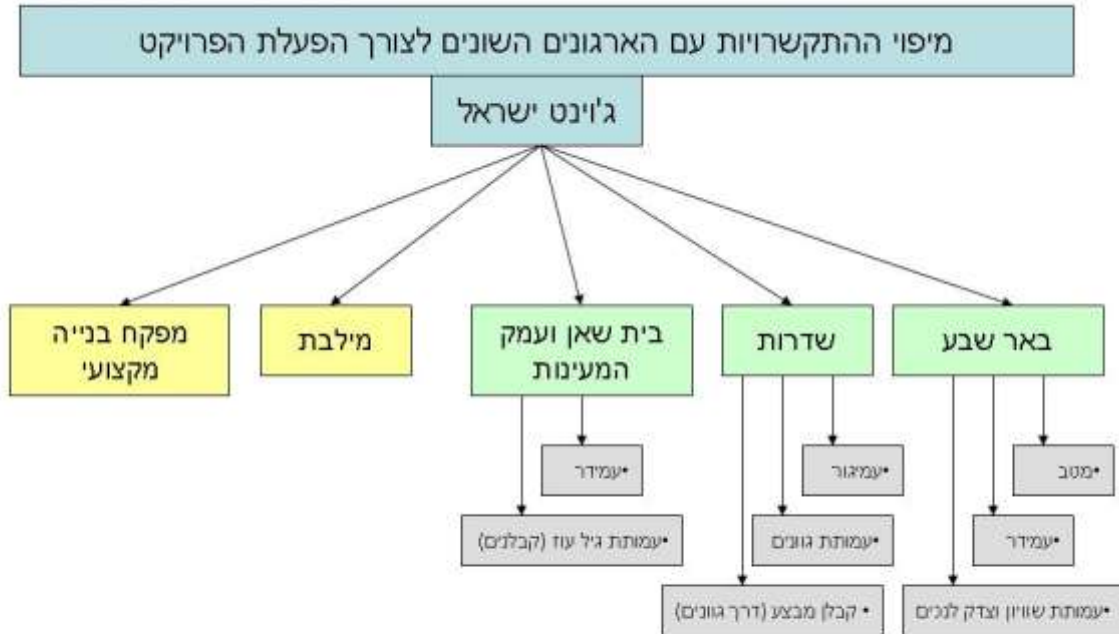
עם קבלת התרומה בג'וינט ישראל בסך \$75,000 (290,899 ₪) לביצוע התוכנית הוחלט לנסות לגייס משאבים נוספים על מנת להגדיל את היקף התוכנית. המקורות הנוספים למימון:

- א. חברת עמידר – השתתפה בעלות התיקונים בדירות שבבעלותה בשיעור של 50%, ובסה"כ ב – 52,500 ₪ עבור 34 דירות.
- ב. חברת עמיגור – השתתפה בעלות התיקונים בדירות שבבעלותה בשיעור של 50%, ובסה"כ ב – 11,250 ₪ עבור 7 דירות.
- ג. השתתפות עצמית של החברים המתגוררים בדירות בבעלותם - בשיעור של 10% מעלות התיקונים שיבוצעו בבתיהם. נקבע שעלות התיקונים שיבוצעו בכל דירה תעמוד על מקסימום 3,500 ₪. במקרים חריגים אושר סכום גבוה יותר לביצוע התיקונים. סה"כ ההשתתפות העצמית של הדיירים – 18,550 ₪ עבור 53 דירות.

העלות הכוללת של התוכנית הסתכמה ב – 373,199 ₪ עבור 100 דירות.

ד5. חוזים והתקשרויות

לצורך הסדרת השותפויות נוסחו ונחתמו חוזים עם כל הארגונים. לכל חוזה צורף נספח "תיאור התוכנית". להלן רשימת החוזים שנחתמו לפי ישובים.

ד6. ביצוע התוכנית בשטח

הפעלת התוכנית בשטח בתחום התיקונים:

- קבלת רשימות של משפחות בהן מתגורר לפחות נכה אחד והן מתגוררות בדירות ברמת תחזוקה ירודה ואינה מותאמת לנכות (נספח 1) ומשלוח מכתב למשפחות לקראת ביקור בית (נספח 2).
- עריכת סקר צרכים על ידי אבות הקהילה - כדי לזהות את סוגי הבעיות הרווחות והיקפן (נספח 3).
- מיון ראשוני בועדת ההיגוי לקבלת החלטה אלו תיקונים מבצעים ואלו נדחים, לפי קריטריונים שנקבעו מראש (נספח 4).

- ביקורי בית במקרים חריגים של צוות ההיגוי להערכת התיקונים הנדרשים בדירות בהן התמונה לא היתה ברורה לגבי היקף התיקונים הנדרשים, כך לדוגמה נערך ביקור בית אצל צעיר חירש אשר לו עוד שלושה אחים צעירים חירשים. ההורים שיכנו אותו בקרוואן סמוך לביתם על מנת לאפשר לו עצמאות. הקרוואן היה הרוס פשוטו כמשמעו. חלונות, גג וקירות שבורים. הצוות שערך ביקור בית במקום החליט לסייע ולבצע את התיקונים הנדרשים.
- קבלת החלטות לביצוע בועדות ההיגוי ורישום פרוטוקולים לתיעוד ולמעקב (נספח 5).
- קבלת הצהרה מהדייר על נכונות להשתתף במימון (נספח 6) וגבייה של ההשתתפות העצמית מהמשפחות בגובה 10% מהערכת העלות. בוצעה על ידי אבות קהילה תומכת.
- ביצוע מעקב אחר העבודות בשטח ופתרון בעיות שונות בסיוע אבות קהילה תומכת, מפקח מקצועי מטעם הג'וינט ובמידת הצורך חברים נוספים בועדת ההיגוי.

הפעלת התוכנית בשטח בתחום אביזרי עזר:

- הכנת רשימות מועמדים לביקורי בית של מרפאה בעיסוק מטעם מילבת. ההנחיה היתה לכלול ברשימות בעלי נכויות מורכבות או שילוב של מספר נכויות ובעלי נכויות שאינם מצליחים לממש זכאותם לאביזרי עזר מול הרשויות השונות.
- ביקורי בית של מרפאה בעיסוק מטעם מילב"ת בליווי אבות קהילה. בביקורי הבית נעשה מיפוי צרכים לאביזרי עזר וכן למידה והגברת מודעות בקרב אבות קהילה לחשיבות אביזרי העזר בשיפור בטיחות ואיכות חיים של הנכה בביתו.
- הכנת רשימת המלצות לאביזרי עזר או להמשך טיפול מול הרשויות. הרשימה הוכנה על ידי המרפאה בעיסוק.
- רכישת אביזרי עזר על ידי מילב"ת או על ידי העמותות המקומיות וחלוקתם או התקנתם על ידי אבות קהילה. בין היתר נרכשו מאחזים למקלחות ולחדרי השירותים, כסאות מפלסטיק מחוררים עם משענות לידיים, ספסלי רחצה לאמבט ועוד.
- המשך טיפול למיצוי זכאויות מול הרשויות על ידי רכזות קהילה תומכת.

פרק ב – סיפורים אישיים ותמונות מהשטח – "לפני ואחרי"

בפרק זה יובאו מספר סיפורים פרטניים המייצגים את הפעילות של התוכנית בתחומים השונים (שיפור תשתיות, התאמות לנכות ואביזרי עזר). הסיפורים והתמונות מבטאים את החשיבות של התוכנית עבור הנכים ואת השיפור בבטיחות בבית, תחושת העצמאות ושיפור באיכות החיים.

תחום אביזרי העזר

תחום אביזרי העזר לווה על ידי מרפאים בעיסוק מטעם עמותת מילב"ת. המרפאה בעיסוק ביצעה ביקורי בית ובהתאם להמלצותיה נרכשו ו/או נוצרו אביזרי עזר מותאמים. להלן דוגמאות:

שאול חבר קהילה תומכת לנכים מבית שאן, חירש, בודד – בהמלצת מרפאה בעיסוק קיבל

שאול מדגים את השימוש באביזרי העזר לשמיעה

מהתוכנית: פעמון מאיר לדלת, כרית רטט, מיקרופון וטלפון ייחודי לכבדי שמיעה "אתם הראשונים שעשו משהו משמעותי בשבילי. סוף סוף אני יכול לקבוע עם מישהו בבית, ולשבת עם הדלת סגורה, או לישון כי יש לי אמצעים לשים לב שמישהו בדלת. חוץ מזה, אני רואה שיש לרופא שלי יותר סבלנות מאז שאני מגיע אליו עם מכשיר השמיעה".

"הרבה פעמים היו מסבירים לי משהו והייתי מהנהן ואומר כן, למרות שלא הבנתי כדי שלא יכעסו, עכשיו עם המכשיר אני באמת מבין"...

מזל , חברת קהילה תומכת משדרות, בודדה כבת 60, מאוד מוגבלת בניידות, בתנועות הידיים ובראייה. מזל מתקשה לבצע פעולות יום יום בסיסיות, מתקשה באחיזה של חפצים וכל פעולה גם מהווה סיכון לנפילה. בדירתה בוצעו מספר התאמות כגון: התקנת דלת בחדר השירותים והתאמות בחדר האמבטיה לפי הנחיות מרפאה בעיסוק. על האמבט הותקן מושב לאפשר למזל שימוש בטיחותי בעת המקלחת וכן הותקנו מאחזים בחדרי השירותים. בנוסף נרכש עבורה מחזיק מפתחות מעובה שאיתו יכולה לפתוח ולנעול את דלת ביתה.

**יעקב, אב קהילה תומכת לנכים
בשדרות מתקין אביזרי עזר**

תחום התשתיות

בתחום התשתיות בוצעו התיקונים בחשמל, אינסטלציה, מטבחים ותיקוני טיח בקירות ובתקרות:

חשמל: התקנת ארונות חשמל חדשים על פי תקן, התקנת ממסר פחת בארונות חשמל, חיזוק שקעים והסתרת חוטי חשמל בהתאם לתקן.

אינסטלציה: תיקוני נזילות מים בקירות ובתיקרה, הוחלפו ניאגרות ואמבטיות שבורות והותקנו ברזים חדשים.

מטבחים: במספר בתים המטבחים היו במצב הרוס לחלוטין והותקן מטבח חדש. בבתים אחרים הוחלפו חלקים שבורים כגון: שיש וכיור.

תיקוני טיח ותקרות: מצאנו בתים בהן התיקרות הרוסות, חורים פעורים בתיקרות וגשמים חודרים לתוך הבית. בבתים אלו תוקנה התיקרה ונצבעה מחדש

אורה, חברת קהילה בבית שאן, בת 57, אם חד הורית, עלתה לארץ לפני כ-10 שנים מאחת ממדינות חבר העמים. אורה הינה נפגעת נפש. בתמונות ניתן לראות את המטבח של אורה לפני התיקון ולאחריו. התיקון בוצע ערב ראש השנה תש"ע בביקור בית אמרה אורה: **קיבלתי מתנה לשנה החדשה, אין לי מילים להודות"**

משפחת מ. חברי קהילה תומכת בשדרות. משפחה של עולים מאתיופיה. אב המשפחה נפגע בתאונת עבודה ומאז מוגבל בניידות ובתנועות גפיים. לבני הזוג 6 ילדים בגילאי 6-15. אם המשפחה יוצאת לעבוד לפרנסת המשפחה. בתמונות ניתן לראות את המטבח לפני התוכנית ולאחריו.

רטיבות בתקרות ובקירות:

בתמונות הבאות ניתן לראות מצב התחזוקה הירוד של תקרות וקירות במספר בתים. בוצעו תיקונים לעצירת הנזילות ולאחר מכן בוצע טיח וצביעה הקיר

משפחת נ.

אלי, חבר בקהילה תומכת בבאר שבע, הינו עיוור ונייד על כסא גלגלים, אשתו בעלת לקות קוגניטיבית ולהם שני ילדים בגילאי 6-8. בביתם בוצעו תיקונים בתחומים שונים: תיקוני אינסטלציה, דלת הכניסה השבורה הוחלפה בדלת פלדלת וכן הוחלף ארון החשמל המותקן בתוך הבית. חוטי חשמל חשופים היוו סכנה בטיחותית לדיירי הבית ובעיקר לילדיהם הקטנים.

**אלי וגדעון אב קהילה תומכת
ליד ארון החשמל החדש**

ארון החשמל לפני התיקון

תחום התאמת הבית למגבלה והגברת הבטיחות

בתחום זה זוהו בבתי החברים בעיות נקודתיות אשר יצרו בעיות של בטיחות אישית במיוחד על רקע המגבלה בה לוקה הדייר. כך לדוגמא: הוחלפו נורות חשמל חלשות בתיאורה חזקה אצל בעלי לקות ראייה, חוזקו רצפות שבורות או מוגבהות אשר מהוות סכנה לנפילה, בוצעו הגבהות של רצפה בהתאם לצורך, הותקנה רמפה בכניסה לביתה של נכה הניידת על כסא גלגלים ועוד.

החלפת תאורה בחדר האמבטיה של חנה, לקיית ראייה, בודדה משדרות

שרונה, נכה, בודדה מתגוררת במושב בית יוסף. בפתח ביתה של שרונה הוגבהה הרצפה על מנת לאפשר לה יציאה בטוחה מהבית

דני, נכה המתנייד על כסא גלגלים ממונע מתגורר במושב ירדנה. הבית צר ולכן נגרמים נזקים למשקופי הדלתות כתוצאה מחבטות במפגש של כסא הגלגלים ומשקופי הדלתות. בתמונה בעל מלאכה מבצע איטום מגן למשקופים. מתבונן בעבודה(בגבו למצלמה) דני

תיקונים ברצפה ובכניסה לבית של מרצפות שבורות אשר היוו סכנה של ממש לדיירת

תמונות מתהליכי העבודה בשטח:

מתנדב בעת צביעת דירה בשדרות; מפקח עמיגור בביצוע הערכת התיקונים הנדרשים בשדרות; קבלנים מבצעים העבודות בדירות בשדרות ובבית שאן

פרק ג – סקר משוב לקוחות

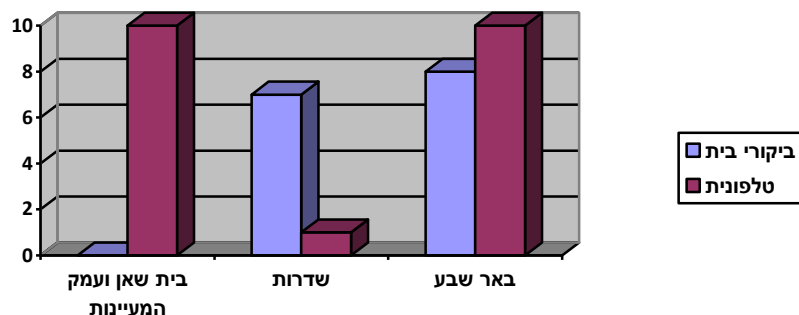
במטרה להעריך את התרומה העיקרית של הפרויקט לשיפור באיכות החיים של הנכים בוצע במהלך חודש אוגוסט 2010 סקר משוב בקרב חלק ממשתתפי הפרויקט שעיקרי ממצאיו מובאים להלן.

א. אופן ביצוע הסקר

הסקר בוצע חלקו בראיון טלפוני (21 איש) וחלקו בראיונות בביקורי בית (15 איש). נשלחו מכתבים ל-51 משפחות ובוצעו 36 ראיונות. הסקר נועד למדגם של 25 בתי אב, ולכן לא נסקרו אלו שלא היו זמינים והיה קושי לתקשר עימם הן בשל קשיי שפה והן מסיבות אחרות.

36 הראיונות בוצעו בשלושה אזורים כדלהלן: 18 בבאר-שבע, 10 בבית-שאן ובעמק המעיינות ו-8 בשדרות. בבית-שאן ובעמק המעיינות השאלון בוצע טלפונית, בשדרות סקר אחד בוצע טלפונית והשאר בביקורי בית, בבאר-שבע 10 בוצעו טלפונית ו-8 בביקורי בית.

התפלגות הראיונות לפי אופן הביצוע ולפי הישוב

ב. ממצאי הסקר לפי התפלגויות התשובות לשאלון הסקר

שאלה 1 – האם בוצעו תיקונים בבית שלך בתחומים הבאים:

שיפוצים או תיקוני תחזוקה - 88.8% (32 מהנסקרים)

תיקונים להתאמה לנכות- 16.6% (6 מהנסקרים)

הותקנו אביזרי עזר- 30.5% (11 מהנסקרים)

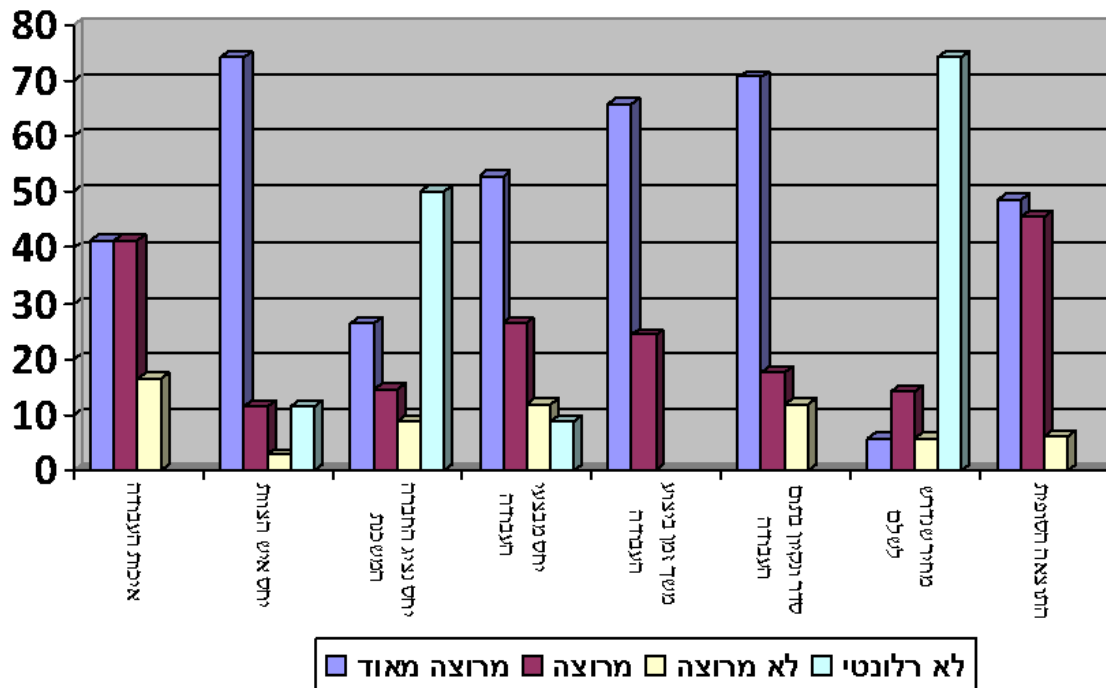
שאלה 2 – מה התרוממות העיקריות של התיקונים ו/או ההתאמות שבוצעו בדירה שלך

תחושה נעימה יותר- 86.11% (31 נסקרים).
בטיחות אישית גבוהה יותר בביתם - 72% (26 נסקרים). בעיקר בעקבות תיקוני דלתות, הקלה בניידות והתקנת מאחזים).
שימוש תקין בתשתיות כגון אינסטלציה או חשמל - 50% (18 נסקרים : 13 אינסטלציה, 5 חשמל).
לא דווח על תיקונים בגז או הסקה.

שאלה 3(1) – האם אתה מרוצה מהעזרה שקיבלת לפי הסעיפים הבאים :

- **איכות העבודה - 82.4% מרוצים מאד ומרוצים.**
41.2% (14) ציינו כי מרוצים מאוד, 41.2% (14) מרוצים, 17.6% (6) לא מרוצים.
- **יחס איש הצוות - 85.7% מרוצים מאד ומרוצים.**
74.3% (26) מרוצים מאוד, 11.4% (4) מרוצה, 2.9% (1) לא מרוצה, 11.4% (4) לא רלוונטי (לא מכירים/ לא שייכים לקהילה).
- **יחס מנציג החברה המשכנת - 41.2% מרוצים מאד ומרוצים.**
26.5% (9) מרוצה מאוד, 14.7% (5) מרוצה, 8.8% (3) לא מרוצה, 50% (17) לא רלוונטי (קבלן פרטי או שלא זכרו שהיה נציג).
- **יחס ממבצעי העבודה - 79.4% מרוצים מאד ומרוצים.**
52.9% (18) מרוצה מאוד, 26.5% (9) מרוצה, 11.8% (4) לא מרוצה, 8.8% (3) לא רלוונטי (רק אב הקהילה ביצע עבודות).
- **משך זמן ביצוע העבודה - 90% מרוצים מאד ומרוצים.**
65.7% (23) מרוצה מאוד, 24.3% (12) מרוצה, אדם אחד לא מרוצה
- **סדר ונקיון בתום העבודה - 88.2% מרוצים מאד ומרוצים.**
70.6% (24) מרוצה מאוד, 17.6% (6) מרוצה, 11.8% (4) לא מרוצה.
- **מחיר שנדרש לשלם – 20% מרוצים מאד ומרוצים.**
5.7% (2) מרוצה מאוד, 14.3% (5) מרוצה, 5.7% (2) לא מרוצה, לא רלוונטי - 74.3% (26).
- **שביעות רצון כוללת (שאלה 3) – 93.9% מרוצים מאד ומרוצים.**
48.5% (16), מרוצה 45.4% (15), לא מרוצה 6.1% (2).

התפלגות שביעות הרצון של הלקוחות לפי מרכיבי הפרויקט

שאלה (2)3 לא מרוצה/לא מרוצה בכלל

11 מהנסקרים ציינו שאינם מרוצים לגבי אחד מהסעיפים או יותר:

- לא מרוצים מאיכות העבודה - 6. ציינו בין היתר שנוצרו בעיות ניקוז ונזילות, היה שימוש בחומרים לא איכותיים, אי דיוקים בעבודה, אי התאמה לנכות.
- מרואיינת אחת ציינה כי לא מרוצה מיחס של איש הצוות- מדבר אליה לא יפה (ביקשה לא להעביר לאב הקהילה את דבריה).
- אינם מרוצים מיחס נציגי עמידר - 3. ציינו שלא מוכנים לעשות את כל התיקונים, צריך לרדוף אחריהם ומתייחסים באופן מזלזל (התרשמתי שהדברים נאמרים לאו דווקא בהקשר לפרויקט הספציפי הזה).
- אינם מרוצים מיחסם של מבצעי העבודה - 4. צריך היה לרדוף אחריהם, לא עשו מה שסוכם, יחס מזלזל.
- לא מרוצים מהסדר והנקיון בתום העבודה- 4.
- לא מרוצים מהמחיר שנדרשו לשלם - 2.
- לא מרוצים מהתוצאה הסופית- 2.

ג. תוצאות ומסקנות עיקריות מהסקר

מסקנות עיקריות מהסקר

1. לפרויקט היתה חשיבות רבה בשיפור איכות החיים של הנכים ובתחושת הבטחון בבית.
2. רובם הביעו שביעות הרצון מהתיקונים שבוצעו, מאיכות העבודה ומהיעילות שבה בוצעו.
3. כולם שיבחו את אבות הקהילה על הליווי שנתנו בעת ביצוע התיקונים. מאוד מעריכים את תרומתם ומסירותם.
4. מקרב דיירי עמידר, היו שציינו קשיים בקשר השוטף עם חברת עמידר.

הצעות לשיפורים

1. רבים הביעו רצון שגם יבוצעו עבודות צבע בביתם.
2. חלק מהנסקרים הציעו שמבצע העבודה יתייעץ עם בעל הנכות על מנת להבין טוב יותר את צרכי הנכה.
3. ניתנו גם הצעות ליוזמות עתידיות, אשר לא קשורות לפרויקט התיקונים: עזרה לילדים ברכישת ובהדרכה במחשב, פרויקט חונכות לילדים, ליזום מפגשים חברתיים ושיתוף פעולה בין הקהילות, קיום הרצאות של מומחים בנושאים החשובים לבעלי נכויות, כמו: ביטוח לאומי, זכויות, בריאות ודרכי התמודדות עם מצבים שונים.

פרק ד – מסקנות ולקחים

מניתוח תהליך התכנון והביצוע, מממצאי סקר המשוב ומהעדויות וההדים שנשמעו מהנכים ובני המשפחה בשטח במהלך הפרויקט, עולים המסקנות והלקחים הבאים:

1. **חשיבות התוכנית לנכים** – התוכנית היוותה נדבך חשוב בשיפור איכות חייהם ובטיחותם האישית של נכים בבתיהם. ניתן היה להתרשם ולעמוד מקרוב על כך בביקורי הבית.
 2. **המבנה הארגוני** – פעל לפי עקרונות של שותפות אמיתית בין הארגונים השונים והדבר סייע לפתרון ברוח טובה של בעיות רבות שעלו בשטח תוך כדי הפעלה.
 3. **התשתית המנהלתית** – בתחילת התוכנית נבנתה מערכת של נהלים וטפסים לגבי כל התהליכים בתוכנית ואלו יצרו בהירות ושפה משותפת לכל העוסקים במלאכה.
 4. **מפקח בנייה מקצועי** – תפקיד בעל חשיבות רבה בעיקר בשלבי ההתנעה של התכנית והבניית תהליכי העבודה. תשומותיו המקצועיות, שניתנו לאחר ביקורי הבית שערך עם נציגי הקבלנים מטעם חברת עמידר, ולאחר בדיקת הצעות התיקונים והצעות המחיר שנלוו אליהן, סייעו לצוות לגבש עקרונות לתהליכי קבלת החלטות בדבר היקפי התיקונים שיבוצעו לפי סדרי עדיפות. עקרונות אלו היוו אבן דרך חיונית לבניית תשתית העבודה המשותפת עם הגורמים המבצעים בשטח. ליווה את התוכנית בשדרות ובבאר שבע במשך חודשיים בלבד (וזאת מאחר שהשאיפה היתה להשתמש במרבית התרומה לסיוע ישיר לאוכלוסייה).
 5. **ההתקשרות והשותפות עם החברות המשכנות עמידר ועמיגור** – הוכחה כמוצלחת במיוחד לאור ניסיון הרב בתחום שיפוצים ותיקונים בדירות שרמת תחזוקתן נמוכה וכמו כן יש להן מיומנויות בדרכי ההתמודדות הנדרשים בתהליכי השיפוץ בבתים של אוכלוסייה מאוד חלשה.
- חברת עמיגור** - ביצעה בשדרות תיקונים ב - 7 דירות. מדובר בעיקר בתיקוני תשתית. העבודה בוצעה על ידי קבלנים להם יש חוזים עם חברת עמיגור והפיקוח המקצועי נעשה על ידי מפקח מטעם חברת עמיגור. כאשר מדובר בביצוע תיקונים בדירות שבבעלות החברה המשכנת הכניסה לבית והדיאלוג עם בני הבית ידועים לחברה המשכנת ולדייר. המפקח ודרכי העבודה של החברה מוכרים למשפחות ולכן התהליך התנהל מאוד ביעילות.

לא היה הכרח בליווי מקצועי הדוק של המפקח המקצועי מטעם התוכנית וכמו כן לא נדרשה נוכחות הדוקה של אב קהילה בכל התהליך.
חברת עמידר – ביצעה תיקונים ב - 53 דירות בסך הכל, מתוך 42 בבאר שבע ו - 11 בבית שאן. בכל התיקונים שביצעה חברת עמידר בדירות שבבעלותה (כ-34 דירות בבעלותה), התנהלה התהליך בדומה לתהליך שפורט בעמיגור.

חברת עמידר ביצעה את התיקונים גם בדירות בבעלות פרטית (19 דירות) וזו לה פעם ראשונה. הדבר הצריך הסתגלות של עמידר והאריך את תקופת התוכנית: כך לדוגמא בכל ביקורי הבית של מפקח הבניה מטעם עמידר היה צריך להתלוות נציג נוסף מאחד השירותים הבאים: אב קהילה תומכת, נציג שירותי הרווחה או נציג עמותה המקומית לנכים. התיאומים בין הנציגים, הציפיות שהיו לכל נציג שהיו לא פעם סותרות הפכו את התהליך מורכב ומנקודת מבט של עמידר האטו מאוד את התהליך. מבחינת מנהלי התוכנית, היתה לכך חשיבות רבה שניתן היה לראות נקודות מבט שונות לגבי התוכנית המוצעת למשפחה, היה נציג שהיה "נאמן המשפחה" בדיוני צוות ההיגוי, אשר גם ליווה את המשפחה לאורך כל התהליך כשהתעוררו קשיים ובעיות בשטח. כל אלו יצרו עומס על חברת עמידר שאינה רגילה בהתנהלות זו בדירות שבבעלותה. יחד עם זאת חברת עמידר נהנתה משותפות כספית ומקצועית.

6. הפעלת התוכנית באמצעות עמותה לקשיש – במועצה האזורית עמק המעיינות ובבית שאן, הגורם המפעיל היה העמותה המקומית לקשיש אשר מפעילה את תוכנית קהילה תומכת לנכים. היא לקחה על עצמה את מלוא האחריות על התוכנית. העמותה הסתמכה בהחלטותיה על אב קהילה שהינו בעל ניסיון עשיר בתחום ועבד בעבר בחברת עמידר באזור. לכן, לא ניתנו לעמותה תשומות מקצועיות ממפקח הבנייה. בפועל העמותה התקשתה לגייס קבלן מבצע אחד מטעמה לכל הדירות ונוצר עיכוב של מספר חודשים, עד שנמצאו פתרונות נקודתיים, כגון התקשרות ישירה של כל משפחה עם קבלן מבצע נפרד, שהעמותה סייעה באיתורו. במ.א עמק המעיינות בוצעו תיקוני תשתית ב- 12 בתים. בנוסף, 14 משפחות בעיר בית שאן נהנו מסיוע בתיקונים קלים שבוצעו על ידי אבות קהילה וכספי התוכנית שימשו לרכישת אביזרים כגון ברזים חדשים שידן של המשפחות אינה משגת לקנות.

נספחים

נספח 1 – מידע על מועמדים לפרויקט

פרויקט "בית בטוח"

מידע על מועמד/ת לפרויקט "בית בטוח" וחוות דעת של גורם מפנה

שם פרטי: _____ שם משפחה: _____ ת.ז.: _____
כתובת: _____ טלפון: _____ פקס: _____
מצב משפחתי _____ ילדים מתגוררים בבית _____
1. מצב תחזוקת הדירה: נא לציין בעלות/שכירות על הדירה

2. מצב כלכלי: מתקיים מקצבת נכות, הכנסה מעבודה בסך _____, אחר _____

3. יכולת השתתפות עצמית בגובה 10% מעלות השיפוץ:

4. מצב תפקודי:

5. השיפוצים וההתאמות הנדרשים:

6. האם קיבל סיוע בשיפוץ הדירה מגורם כלשהו בשנתיים האחרונות. אם כן – איזה עזרה וממי:

7. חוות דעת

שם ממלא הטופס: _____ תפקיד _____ תאריך _____

נספח 2 - מכתב למשפחה לבדיקת צרכים

לכבוד

הנדון: ביקור בית לצורך בדיקת צרכים בתשתית הפיזית של הבית

שלום רב,

בהתאם להמלצת עו"ס מחלקת הרווחה, ברצוננו לתאם איתכם ביקור בית לצורך בדיקת צרכים בתשתית הפיזית של ביתכם.

במהלך הביקור נמפה את הצרכים בתחום של תיקונים והתאמות לפי צורכי הנכה המתגורר בבית.

ייתכן ויקבע ביקור בית נוסף של מרפא/ה בעיסוק לבדיקת נגישות ואביזרי עזר נדרשים.

לאחר ביקור הבית יוחלט ביחד איתכם באלו תחומים יבוצעו פעולות בביתכם לשיפור ולמענה על הצרכים, וכל זאת בהתאם למקורות המימון שיעמדו לרשותנו.

אין בביקור בית זה כל התחייבות לביצוע תיקון כלשהוא.

ניצור עימכם קשר טלפוני בקרוב. נודה לכם על שיתוף הפעולה.

בברכה

העתק:

עו"ס מחלקת הרווחה ברשות המקומית

המכתב הנ"ל נשלח על ידי העמותות למשפחות שהומלצו על ידי העו"סים וצוותי הקהילה

קהילה תומכת חיים עצמאיים לנוכים

שאלון לסקר דירה ומצב תחזוקת הבית, אוגוסט 2007

שם ממלא השאלון _____
תפקיד _____ תאריך _____
שם הקהילה התומכת _____ העמותה/חברה מפעילה _____

שם החבר בתוכנית או זוג חברים _____

כתובת _____ טלפונים _____

הרכב המשפחה המתגוררת בבית - נא לציין גילאים של כל בני הבית:

סוג הנכות *	גיל	בן המשפחה

* נכות פיזית/עיוור או כבד ראייה/חירש או כבד ראייה/פיגור/גבוליות שכלית עם בעיות תפקוד והסתגלות/מחלה כרונית/נכות נפשית/אחר (כולל רב נכותי)

בעיות נגישות מיוחדות _____

האם עובד או לא עובד? _____

גובה דמי המגוי בקהילה תומכת _____

פרטים על הדירה

בעלות על הדירה: פרטי חברה משכנת ציבורית שכירות אחר

תשלומים בגין הדירה (לסמן בעיגול): משכנתאות, שכר דירה

דירה בבניין דירות או דירת קרקע (לסמן בעיגול)

1. הכניסה לבניין/לבית בקרקע:

מדרכה

האם תקין? (פרט) _____

אם לא תקין. מהו הליקוי? _____

מהו התיקון הדרוש? _____

מדרגות

האם תקין? (פרט) _____

אם לא תקין. מהו הליקוי? _____

מהו התיקון הדרוש? _____

מעקות

האם תקין? (פרט) _____

אם לא תקין. מהו הליקוי? _____

מהו התיקון הדרוש? _____

תאורה

האם תקין? (פרט) _____

אם לא תקין. מהו הליקוי? _____

מהו התיקון הדרוש? _____

אחר

מהו הליקוי? _____

מהו התיקון הדרוש? _____

2. הכניסה לדירה/לבית:

דלת

האם תקין? (פרט) _____

אם לא תקין. מהו הליקוי? _____

מהו התיקון הדרוש? _____

תאורה

האם תקין? (פרט) _____

אם לא תקין. מהו הליקוי? _____

מהו התיקון הדרוש? _____

פעמון

האם תקין? (פרט) _____

אם לא תקין. מהו הליקוי? _____

מהו התיקון הדרוש? _____

3. אמצעי הגנה

האם יש? _____

אם כן, איזה? _____

אם לא, האם נדרש? _____

4. חדר מגורים (סלון)

קירות

האם תקין? (פרט) _____

אם לא תקין. מהו הליקוי? _____

מהו התיקון הדרוש? _____

תשמי

האם תקין? (פרט) _____

אם לא תקין. מהו הליקוי? _____

מהו התיקון הדרוש? _____

ריהוט

האם תקין? (פרט) _____

אם לא תקין. מהו הליקוי? _____

מהו התיקון הדרוש? _____

5. מטבח

ארונות מטבח

האם תקיין? (פרט) _____

אם לא תקיין. מהו הליקוי? _____

מהו התיקון הדרוש? _____

אינסטלציה

האם תקיין? (פרט) _____

אם לא תקיין. מהו הליקוי? _____

מהו התיקון הדרוש? _____

חשמל

האם תקיין? (פרט) _____

אם לא תקיין. מהו הליקוי? _____

מהו התיקון הדרוש? _____

אבזור אחר (מקרר, מיקרוגל, טוסטר אובן, קומקום)

האם תקיין? (פרט) _____

אם לא תקיין. מהו הליקוי? _____

מהו התיקון הדרוש? _____

6. שירותים ומקלחת

אינסטלציה

האם תקיין? (פרט) _____

אם לא תקיין. מהו הליקוי? _____

מהו התיקון הדרוש? _____

תאורה וחשמל

האם תקיין? (פרט) _____

אם לא תקיין. מהו הליקוי? _____

מהו התיקון הדרוש? _____

כלים סניטריים

האם תקיין? (פרט) _____

אם לא תקיין. מהו הליקוי? _____

מהו התיקון הדרוש? _____

אבזור (מעקות, מאחזים)

האם תקין? (פרט) _____

אם לא תקין. מהו הליקוי? _____

מהו התיקון הדרוש? _____

7. חדר שינה

ריהוט

האם תקין? (פרט) _____

אם לא תקין. מהו הליקוי? _____

מהו התיקון הדרוש? _____

חשמל

האם תקין? (פרט) _____

אם לא תקין. מהו הליקוי? _____

מהו התיקון הדרוש? _____

8. כללי:

מעברים (תאורה, שטיחים, קירות)

האם תקין? (פרט) _____

אם לא תקין. מהו הליקוי? _____

מהו התיקון הדרוש? _____

תריסים וחלונות בכל הדירה

האם תקין? (פרט) _____

אם לא תקין. מהו הליקוי? _____

מהו התיקון הדרוש? _____

9. חימום ואוורור

אמצעי חימום בחורף (פרט) _____

אמצעי אוורור/קירור בקיץ (פרט) _____

10. ניקיון

חדר מגורים (סלון)

- נקי
- סביר
- מתחת לסביר

מטבח

- נקי
- סביר
- מתחת לסביר

שירותים ומקלחת

- נקי
- סביר
- מתחת לסביר

מי מנקה את הבית? _____

11. הערות

נספח 4 - קריטריונים למיון מועמדים לתוכנית

הקריטריונים למיון ולבחירת המועמדים לתוכנית גובשו ע"י צוותי ההיגוי בישובים

1. בדירה מתגורר אדם בוגר (18-65) בעל נכות
2. מצב תחזוקת הדירה ירוד באופן שפוגע מאוד באיכות החיים של הנכה
3. יש צורך בבדיקת התאמות ואביזרי עזר בהתאם לנכות
4. מצב כלכלי ירוד- מתקיימים מקצבת נכות ו/או בעלי הכנסה נמוכה והוצאות מרובות
5. אינם מקבלים סיוע בתחום זה מגורם אחר
6. זמינות ומוכנות לשתף פעולה במהלך השיפוץ
7. מספר נהנים מהשיפוץ- מספר נפשות המתגוררות בבית

נספח 5 - פרוטוקול לדוגמא מוועדת ההיגוי בבאר שבע

בס"ד

פרויקט "בית בטוח" בבאר שבע – סיכום ישיבה

להלן פרוטוקול המסכם ישיבה בנושא "בית בטוח" שהתקיים בעמותת מטב (במרכז יום לקשיש) שכונה ג' באר שבע.

בתאריך : 09/08/09

נוכחים ה"ה :

רונית גולדינר – מנהלת התוכנית, ג'וינט ישראל .
גדעון כהן – אב קהילה תומכת לנכים, מטב.
מירי בן זיקרי- מנהלת מדור שיקום, אגף הרווחה עיריית באר שבע
ויקטור סבן – מנהל ארצי אגף הרווחה, חברת עמידר .
אברהמי איציק- מנהל הנדסה, חברת עמידר באר שבע.
מרלן שלום, רכזת רווחה, עמידר באר שבע.
אברהם אבוקרט – מפקח על הפרויקט מטעם ג'וינט ישראל.

נעדרה והתנצלה – דליה זילברמן, מנכ"ל עמותת שיוויון וצדק

החלטות ונושאים שנדונו בישיבה :

1. **דיווח מסיור בדירות** - נערך סיור של גדעון וצוות עמידר בשש דירות, נמצא כי הדירות שנבדקו נמצאות במצב ירוד ויש צורך לבצע שיפוץ בדירה .
2. **צילומים** - בוצעו צילומים בכל הדירות בהן התקיימו הביקורים.
3. **מפרט לדיון** - לכל דירה הוכן מפרט טכני ראשוני שמובא לדיון בצוות ההיגוי לקבלת החלטות באשר למה יבוצע בכל דירה
4. **השתתפות עצמית של הדיירים תהיה 10% מהיקף העבודה**. באחריות גדעון כהן לגבות את הכסף מהדיירים לפני תחילת העבודה . הכסף יופקד בעמותת שיוויון וצדק ויועבר במרוכז לעמידר.
5. **מפרטים וצילומים מהדירות** - באחריות ויקטור להעביר לרונית עותק מהמפרטים והצילומים שנעשו בדירות .
6. **אישור הדייר לפרסום תמונה** - רונית תכין טופס אשר יוחתמו הדיירים על אפשרות לצלמם על רקע השיפוצים. אין לעשות שימוש בתמונות אלו.
7. **ביקורי בית נוספים** -ל- 9 דירות נוספות יבוצעו מפרטים נקבעה פגישה עם אברהמי וגדעון למחר 10/08/09 בשעה 8.30.
8. **עבודות צביעה על ידי מתנדבים** – גיוס מתנדבים מבסיס צבאי באחריות דליה זילברמן. הפרויקט יממן רכישה של: צבע , מברשות , ויריעות ניילון לדירות שיצבעו על ידי המתנדבים וכן פיזור המתנדבים בבתיים וכיבוד.

להלן החלטות פרטניות:

א. ש.ב.

*דלת כניסה הרוסה- החלפה לדלת פלדלת חדשה.

*החלפת חלון במקלחת.

*קביוע האסלה.

עלות התיקון 2900 ₪ לפני מע"מ.

ב. צ.א.

- * פרוק והרכבת שיש מטבח.
- * תיקוני חרסינה ושיש במטבח.
- * החלפת צינור במקלחת.
- התקנת נקודה למנורה בחדר שינה.
- עלות התיקון 1500 ₪ לפני מע"מ.

ג. ס.ד.

- * שפכטל בתקרת מטבח וצביעת המטבח.
- * החלפת ניאגרה .
- * נקודת מים חדשה לביצוע.
- * נקודת חשמל נוספת בחדר שינה (לבלון חמצן).
- * החלפת תריס בחדר שינה.
- עלות התיקון 2000 ₪ לפני מע"מ.

מדובר בדירה במצב תחזוקתי ירוד ביותר. עמוס בחפצים. לא תבוצע צביעת הדירה מכיוון שהתארגנות בדירה עלולה להיות מורכבת מידי וליצור עומס ולחץ נפשי על הדיירת. יבוצע ניקיון בסיום העבודות.

ד. ס.ב.ס.

- * תיקוני צבע.
- * סתימה במקלחת .
- * דלת הזזה ותריס חדשים בסלון לא יבוצע עלות גבוהה מידי לתקציב התוכנית.
- עלות התיקון 1200 ₪ לפני מע"מ.

ה. ח.מ.

- * החלפת ניאגרה.
 - * החלפת חלון בסלון.
 - * איטום מעל כל חלונות הדירה.
 - * צביעת הדירה תבוצע עם מתנדבים.
 - עלות התיקון 5400 ₪ לפני מע"מ .
 - עמידר יממן 3000 ₪ היתרה מתקציב הפרויקט.
- מדובר בדירה חד קומתית במצב תחזוקתי ירוד ביותר. הזנחה קשה. עמידר מוכן להשקיע עוד 1,250 ₪ מתקציבו לטובת התיקונים. העירייה תבדוק שוב את רמת התחזוקה השוטפת של הבית.

סיכמו: סיכמו: אבי אבוקראט, מפקח מקצועי לתוכנית ורונית גולדינר מנהלת התוכנית.
העתק: לנוכחים, לדליה זילברמן

נספח 6 - הצהרת הדייר

פרויקט "בית בטוח" – תיקונים והתאמות בדירות של אנשים עם מוגבלות

הצהרת הדייר

המסמך שלהלן נועד להבהיר ולהסדיר את ההתחייבויות במסגרת פרויקט "בית בטוח" לביצוע תיקונים והתאמות בדירות של אנשים עם מוגבלות בהתאם לצרכים בסיסים. למידע נוסף ניתן לפנות לעובדת הסוציאלית במחלקת הרווחה ברשות המקומית.

1. בהתאם לבדיקת צרכים שהתקיימה בביתי בכתובת: _____ רחוב _____ מספר בית _____ קומה _____ דירה _____ ישוב _____, הוחלט בהסכמתי לבצע את תיקונים והתאמות בדירתי בהתאם למפרט המצ"ב.
2. עלות התיקונים וההתאמות היא בסך _____ ₪ כולל מע"מ.
3. השתתפות הדייר בסך 10% מהעלות _____ ₪ באמצעות מזומן/המחאה לפקודת _____
4. אני ובני משפחתי מתחייבים לשתף פעולה עם מבצעי הפרויקט לרבות התאמה ללוח זמנים, פינוי חפצים מחדרי הבית בהתאם לצורך ועוד.
5. אני מאשר כי לא תהיה לי ו/או למי מבני משפחתי כל תלונה ו/או תביעה כלפי עמותת גוונים ו/או הרשות המקומית ו/או ג'וינט ישראל

על החתום:

שם פרטי ושם משפחה _____
מספר תעודת זהות _____
חתימה _____
תאריך _____